



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BARTIN İL ÖZEL İDARESİ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	11
8.	EKLER.....	15

KISALTMALAR

İdare : Bartın İl Özel İdaresi

Kamu İdaresi : Bartın İl Özel İdaresi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	1
Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu	1
Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	2
Tablo 4: 2016 Yılı Sokak Aydınlatma Giderleri Tablosu	9

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı:

Bartın İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2016 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Bartın İl Özel İdaresinin 2016 yılı bütçesiyle 34.000.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 25.598.507,14 TL 2015 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 32.507.691,43 TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 92.106.198,57 TL'ye ulaşmıştır.

Bartın İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolara göre 2016 yılı gelir ve gider durumu aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Türü	Tahmini	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	65.000,00	22.812,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.785.000,00	1.713.422,48
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	0,00	31.697.794,43
Diğer Gelirler	27.850.000,00	31.565.029,29
Sermaye Gelirleri	2.300.000,00	0,00
TOPLAM Öz Gelir	34.000.000,00	33.301.263,77
TOPLAM Genel Gelir	34.000.000,00	64.999.058,20

Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu

Önceki Yılda Devreden	Bütçe ile Verilen	Ek Ödenek	Merkezi İdareden Aktarılan	Toplam Bütçe Ödenegi	Ödenegin Harcanan Kısmı	İptal Edilen Ödenek	Sonraki Yıla Devreden
25.598.507,14	34.000.000,00	0,00	32.507.691,43	92.106.198,57	67.489.325,77	4.068.782,24	20.548.090,56

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit, gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Gider Türü	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	6.383.521,00	20.021.971,93
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Gideri	1.848.889,00	2.890.886,36
Mal ve Hizmet Alım Gideri	7.071.026,00	6.596.093,76
Faiz Giderleri		70.799,47
Cari Transferler	3.105.497,00	1.743.866,40
Sermaye Giderleri	13.881.067,00	35.735.707,85
Sermaye Transferi	10.000,00	430.000,00
Yedek Ödenekler	1.700.000,00	
TOPLAM	34.000.000,00	67.489.325,77

Kurumun 2016 yılı Faaliyet Gideri 58.905.643,48 TL, Faaliyet Geliri 65.632.767,30 TL olup, Gelir Fazlası 6.727.123,82 TL olarak gerçekleşmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bartın İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını

sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49 uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Bartın İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

2016 yılı denetimi kapsamında Bartın İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu

- Faaliyet sonuçları tablosu
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bartın İl Özel İdaresince Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen veya Diğer Kamu İdarelerince Tahsisli Kullanılan Taşınmazlarla İlgili Tahsis İşlemlerinin Yönetmelikte Belirtilen İşleyişe Uygun Muhasebeleştirilmemesi

İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olmakla birlikte diğer kamu kurumlarına veya diğer kamu idarelerinin mülkiyetinde olmakla birlikte İl Özel İdaresine tahsis işlemine konu olan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun yapılmadığı ve mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64/d maddesi uyarınca İl Özel İdareleri kendilerine ait taşınmaz malları asli görev ve hizmetlerinde kullanmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev alanına giren işlerde kullanılmak üzere il özel idarelerine de taşınmaz tahsisi yapılabilir. Bu meyanda tahsis edilen veya tahsisli kullanılan taşınmazların ayrı ayrı muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Nitekim, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 130, 131 ve 132'nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 188, 190 ve 192'nci maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252- Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiş; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 189, 191 ve 193'üncü maddelerinde ise hesapların işleyişi (muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı) tek tek açıklanmıştır.

Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş; kamu idaresinin tahsis ettiği taşınmazların, "02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" yardımcı hesabında, kamu idaresinin tahsisli kullandığı taşınmazların ise "03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" yardımcı hesabında takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Bartın İl Özel İdaresinin muhasebe kayıtlarında ise 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252- Binalar Hesabında 02 ve 03 kodlu söz konusu yardımcı hesaplar yönetmelikte belirtilen işleyişe uygun tutulmadığından, tahsisli taşınmazlar hakkında 2016 yılı mali tablolarından doğru ve güvenilir bilgi alınamamaktadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Mülkiyeti İdareye ait taşınmazlardan, İdarenin Mülkiyetinde kullanılmakta olan arsaların 250.01 kodunda, binaların ise 252.01 kodunda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda muhasebeleştirildiği; diğer kamu kurumlarına tahsis edilen arsaların 250.02 kodunda, binaların ise 252.02 kodunda muhasebeleştirildiği; İdarece tahsisli olarak kullanılmakta olan arsaların 250.03 kodunda muhasebeleştirildiği; 252.03 kodunda idarenin tahsisli olarak kullandığı bina bulunmadığı açıklanmış bundan böyle taşınmazlara ait muhasebe kayıtlarının, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında belirtilen yardımcı hesaplara uygun olarak tutulmasının ve kayıtlı tutarların gerçek durumu yansıtmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak söz konusu yardımcı hesapların yönetmeliğe uygun olarak muhasebeleştirildiği belirtildiğinden idare ile tam olarak mutabakat sağlanamamıştır. Şöyle ki Mahalli İdareler Hesap Planına göre 250.01 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251.01 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252.01 Binalar Hesabı Bartın Özel İdaresi adına tapuda kayıtlı olan taşınmazları; 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251.02 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252.02 Binalar Hesabı Bartın Özel İdaresi adına tapuda kayıtlı olmakla birlikte diğer kurumlara tahsis edilen taşınmazları; 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251.03 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252.03 Binalar Hesabı ise diğer kurumların mülkiyetinde olmakla birlikte Bartın Özel İdaresine tahsis edilmiş olan taşınmazları göstermektedir. İdare cevabında da belirtildiği gibi söz konusu taşınmazlara ait ana hesapların 01 ve 02 alt kodunda yer alan yardımcı hesaplar Mahalli İdareler Hesap Planındaki sistematığe uygun olarak kodlanıp muhasebeleştirilmiştir.

Ancak 31.12.2016 tarihi itibariyle 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabında bulunan 17.779.979,84 TL'lik tutar ile 252.02 Binalar Hesabında bulunan 45.035.940,94 TL'lik tutarın Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 189 ve 193'üncü maddelerindeki işleyişe uygun olarak muhasebe birimince yukarıda belirtilen değerler üzerinden bu hesaplara alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilerek çıkışı yapılmadığından 2016 yılı mali tablolarında 250- Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252- Binalar Hesabı ile ilgili hata devam etmektedir.

BULGU 2: Bartın İl Özel İdaresinin Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Aldığı Pay Üzerinden İller Bankasınca Kaynakta Kesilen Köy Aydınlatma Giderlerinin Muhasebeleştirilmemesi

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun özel idarenin gelirleri başlıklı 42'inci maddesi (b) bendinde “genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylar” özel idarenin geliri olarak sayılmıştır. 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda da bu paylara ilişkin esas ve usuller düzenlenmiştir. 5779 sayılı söz konusu Kanunun ilgili maddeleri uyarınca İl Özel İdarelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden belirli oranlarda pay verilmektedir. Paylar, Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak hesaplanmaktadır. Maliye Bakanlığı İl Özel İdaresi paylarını 4 üncü maddede belirtilen esaslara göre paylaştırarak özel idarelere aktarılmak üzere tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar İller Bankasına aktarmakta; İller Bankası da payları müteakip ayın en geç onuncu günü mesai saati sonuna kadar özel idarelere göndermektedir. Dolayısı ile aylık olarak belirlenmiş olan bu payların yasa gereği özel idarelere gönderilmesi, özel idarelerin de banka hesabına girdiği andan itibaren bu payları muhasebe kaydına alarak bütçeleştirilmesi, kendisine ait harcamaları ise söz konusu gelirin muhasebe ödenek kaydından sonra yapması gerekmektedir.

Uygulamada ise Bartın İl Özel İdaresi tarafından ödenmesi gereken belde ve köylerin aylık sokak aydınlatma giderlerinin, ilgili elektrik dağıtım şirketinin başvurusu ile İller Bankası tarafından özel idarenin vergi gelirleri payından kesilerek ödendiği; kalan tutarın her ay özel idare hesabına Özel İdarenin “genel bütçe vergi gelirleri payı” olarak aktarıldığı, Özel İdarenin de sadece kendisine aktarılan payları muhasebeleştirdiği, sokak aydınlatma giderlerine ilişkin ise herhangi bir işlem yapmadığı anlaşılmıştır.

Bartın İl Özel İdaresince, her ay İller Bankası tarafından kaynakta kesilen ve yıllık toplamı 1.785.284,28 TL olan aydınlatma gideri kadar tutarın muhasebeleştirilmemesi sonucunda 2016 yılı bilançosunda yer alan 600- Gelirler Hesabı ve 630- Giderler Hesaplarında kayıtlı tutarların gerçek durumu yansıtmadığı düşünülmektedir.

Tablo 4: 2016 Yılı Sokak Aydınlatma Giderleri Tablosu

Kesinti Tarihi	Kesinti Tutarı (TL)
Ocak	23.526,07
Şubat	20.824,85

Mart	100.851,71
Nisan	164.491,29
Mayıs	129.661,59
Haziran	138.303,84
Temmuz	181.808,84
Ağustos	209.571,46
Eylül	228.403,81
Ekim	288.401,94
Kasım	67.170,45
Aralık	232.268,43
TOPLAM	1.785.284,28

Kamu idaresi cevabında özetle; İdarenin İller Bankası payı üzerinden ilgili Elektrik Dağıtım Şirketinin İller Bankasına başvurusu üzerine kesilen belde ve köylerin aylık sokak aydınlatma giderlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının 2016 mali yılı bütçesinde bu giderlere, karşılık ödeneğin bulunmayışı sebebiyle yapılamadığı, bundan böyle 2014/6784 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kesilecek sokak aydınlatma gideri kadar tutarın bütçede karşılığı da konulmak suretiyle muhasebeleştirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 6'ncı maddesi uyarınca İdarenin İller Bankası payı üzerinden kesildiği anlaşılan belde ve köylerin aylık sokak aydınlatma giderlerinin muhasebe kayıtlarına alınması gerektiği hususunda İdare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 2016 yılı mali tablolarında 600- Gelirler Hesabı ve 630- Giderler Hesabıyla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bartın İl Özel İdaresinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kiraya Verilen Taşınmazların Kayıtlı Değerlerinin Kiraya Verilen İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, Kira Bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında İzlenmemesi

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990- Kiraya Verilen İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2 de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

“1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...”

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabını açıklayan 475'inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, devamında da 476'ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer verilmemiş de olsa 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Bartın İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olan gayrimenkullerden kiraya verilenlerin Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibariyle muhasebe kayıtlarında yer alması, hem Yönetmeliğin hem de Muhasebat Genel Müdürlüğünün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralanmasına ilişkin işlemler muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden anılan hesaplarda takip edilmemesi nedeniyle Bartın İl Özel İdaresinin yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenen mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerlerinin 990- Kiraya Verilen İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, kira bedellerinin de 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmesine 2017 yılı içinde başlandığı bildirilerek kayıtlara ilişkin 01.01.2017-18.05.2017 tarihli mizan dökümlerinin (ek) olarak gönderildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak kiraya verilen taşınmazların muhasebe kaydına 2017 yılı içinde başlanmış olduğu bildirildiğinden bu konuda idare ile mutabakata varıldığı değerlendirilmektedir. Ancak 2016 yılı mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran

Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabıyla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

BULGU 2: Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 59- Dönem faaliyet sonuçları hesap grubunu açıklayan 360'ıncı maddesinde;

“(1) Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

(2) Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)”

denilerek dönem sonunda faaliyet sonuçlarının olumlu veya olumsuz olabileceğine, niteliğine göre de faaliyet sonucunun ilgili hesaba kaydedileceğine açıklık getirilmiştir.

Ancak Bartın İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu incelendiğinde, kurumun birimleri arasında yer alan İlçe Özel İdare Müdürlüklerinde gerçekleşen olumsuz faaliyet sonucu ile İl Özel İdaresinde gerçekleşen olumlu faaliyet sonucunun karşılıklı mahsubu gerçekleştirilmeden hem 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hem de 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı ile bilançoya yansıtıldığı görülmüştür. Bir idarenin faaliyetlerinden kaynaklanan sonucun aynı anda hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşmesi mümkün olamayacağından, Bartın İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilançosunda 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabının bir arada gösterilmesinin yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabının bilançoda birlikte yer almasında idarenin herhangi bir tasarrufunun bulunmadığı; mali tabloların e-içişleri Bütçe ve Muhasebe Modülünde otomatik olarak oluştuğu, konu hakkında İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığına resmi yazı ile başvurulduğu, cevabi yazıda konunun düzeltildiğinin bildirildiği

ancak 2016 mali yılı bilançosunda hatanın giderilemediği ve sistem kaynaklı söz konusu hatanın halen devam ettiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak söz konusu hesaplarının bilançoda birlikte yer almaması gerektiği hususunda idare ile mutabakata varıldığı değerlendirilmektedir. Ancak 2016 yılı mali tablolarında 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabıyla ilgili olarak tespit edilen hatalı durum devam etmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49'uncu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 48'inci maddeleri uyarınca mahalli idarelerde hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde hazırlanmasına temel olacak şekilde çıkarılması amacıyla Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği İçişleri Bakanlığınca çıkarılmıştır. Bu yönetmelik kapsamında yapılacak işlem ve kayıtlar bilgi teknolojilerinden yararlanılarak hazırlanan programlar ile yapılmaktadır. İl özel idarelerinin kullanması amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan e-içişleri sistemi Bütçe ve Muhasebe Modülü ile kayıt ve işlemler yapılmaktadır. Ancak sistem devreye girdiği 2009 yılından bu yana ihtiyaçları karşılayacak ölçüde geliştirilememiştir.

Bulgu konusu hususla birlikte raporun diğer maddelerinde yer alan mali tablolarla ilgili hataların bu sistemden kaynaklandığı idarelerce belirtilmekle birlikte sorun aktarma ve giderme konusunda il özel idarelerinin vesayet kuruluşu olan İçişleri Bakanlığınca yeteri kadar dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. İl özel idarelerinin herhangi bir tasarruf yetkisi bulunmaması göz önüne alındığında denetim görüşünü etkileyen bu sistem hatalarının söz konusu Bakanlıkça düzeltilmesi gerekmektedir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

(01.01.2016 - 31.12.2016) BARTIN İL ÖZEL İDARESİ
44.74-Tüm Muhasebe Birimleri 2016 Yılı BİLANÇOSU

AKTİF	2014	2015	Cari Yıl 2016	PASİF	2014	2015	Cari Yıl 2016
	TL	TL	TL		TL	TL	TL
1 DÖNEM VARLIKLAR			71.911.699,16	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			48.034.276,85
10 HAZİR DEĞERLER			70.982.640,48	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR			0,00
102 BANKA HESABI			70.982.640,48	300 BANKA KREDİLERİ HESABI			0,00
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)			0,00	32 FAALİYET BORÇLARI			341.545,01
12 FAALİYET ALACAKLARI			82.405,42	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI			341.545,01
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI			0,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR			46.203.360,02
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI			82.405,42	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI			712.857,51
13 KURUM ALACAKLARI			123.144,00	333 EMANETLER HESABI			45.490.502,51
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI			51.000,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER			1.489.371,82
137 TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI			72.144,00	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			509.175,47
14 DİĞER ALACAKLAR			68.642,46	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			882.060,30
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI			58.642,46	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI			08.198,05
15 STOKLAR			513.335,11	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI			0,00
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI			513.335,11	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			8.739.002,14
16 ÖN ÖDEMELER			161.431,69	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR			0,00
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI			0,00	400 BANKA KREDİLERİ HESABI			0,00
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI			0,00	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI			8.739.002,14
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI			151.431,69	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI			8.739.002,14
2 DURAN VARLIKLAR			131.671.717,02	5 ÖZ KAYNAKLAR			146.810.037,19
24 MALİ DURAN VARLIKLAR			1.890.835,48	50 NET DEĞER			94.211.330,90
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			1.877.247,90	500 NET DEĞER HESABI			94.211.330,90
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			13.587,58	51 DEĞER HAREKETLERİ			0,00
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR			128.567.432,43	511 MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI			0,00
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI			17.779.979,84	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI			0,00
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI			5.599.803,34	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI			61.172.018,41
252 BİNALAR HESABI			76.900.928,45	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI			61.172.018,41
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI			5.007.090,22	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI			-15.300.435,94
254 TAŞITLAR HESABI			6.382.876,46	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)			-15.300.435,94
255 DEMİRBAŞLAR HESABI			1.881.774,64	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI			6.727.123,82
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-6.423.913,17	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI			10.105.200,69
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI			21.428.892,65	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)			-3.378.076,87
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			890.086,09	PASİF TOPLAMI			203.583.316,18
260 HAKLAR HESABI			890.086,09				
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR			333.363,02				
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI			752.387,62				
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-419.024,60				
AKTİF TOPLAMI			203.583.316,18				

NAZIM HESAPLAR

	TL	TL	8.110.028,37
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI			5.960.935,27
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI			2.149.093,10

GENEL TOPLAM : 211.693.344,55

NAZIM HESAPLAR

	TL	TL	8.110.028,37
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI			5.960.935,27
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI			2.149.093,10

GENEL TOPLAM : 211.693.344,55

44.74 BARTIN İL ÖZEL İDARESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU								
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GİDERİN TÜRÜ	2014		2015		2016	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630	01	Personel Giderleri	16.766.532	15	16.620.017	47	20.459.940	34
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.291.280	26	2.531.166	38	2.890.886	36
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	13.851.703	07	7.591.788	73	5.724.250	05
630	04	Faiz Giderleri	0	0	0	0	70.799	47
630	05	Cari Transferler	1.090.497	69	644.818	81	1.210.861	05
630	07	Sermaye Transferleri	28.562.275	20	36.363.204	42	21.948.096	37
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	836.138	62	537.946	88	90.073	53
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	49.217	56	0	0	0	0
630	13	Amortisman Giderleri	0	0	0	0	1.017.556	95
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	7.069.442	66	7.392.860	34	5.493.179	36
GİDERLER TOPLAMI (A)			70.517.087	21	71.681.803	03	58.905.643	48
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GELİRİN TÜRÜ	2014		2015		2016	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
600	01	Vergi Gelirleri	9.975	00	10.047	00	22.812	00
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.297.918	77	1.337.161	67	1.712.873	03
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	57.194.505	83	46.805.537	86	31.697.794	43
600	05	Diğer Gelirler	22.852.532	60	28.619.599	14	31.475.114	34
600	11	Değer ve Miktar Değişim Gelirleri	0	0	0	0	724.173	50
GELİRLER TOPLAMI (B)			81.354.932	20	76.772.345	67	65.632.767	30
FAALİYET SONUCU [A-B] (+ / -)			10.837.844	99	5.090.542	64	6.727.123	82

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>